

**Inzenden scores**

Uiterlijk op 30 mei de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden.

## 1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

## 2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;
  - 3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 84 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

6 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

### 3 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-  
scores

#### Naar de Antieken

##### Maximumscore 1

- 1  één van de volgende:
- uit de oudheid waren vooral beeldhouwwerken bewaard gebleven en maar weinig schilderijen
  - beeldhouwwerk vormde de meest directe mogelijkheid om met kunst van de oudheid in contact te komen

##### Maximumscore 2

- 2  Zij waren geïnteresseerd in de natuurgetrouwe weergave van de werkelijkheid, in (geïdealiseerde) vormen en verhoudingen én in de technische perfectie. Klassieke beelden toonden deze kwaliteiten bij uitstek.

Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven

1

##### Maximumscore 2

- 3  Italiaanse kunstenaars hadden de klassieke kunst verwerkt in eigentijdse kunstwerken; kunstenaars uit het Noorden wilden derhalve ook de Italiaanse kunst leren kennen en nieuwe inzichten opdoen/de Italiaanse Renaissance leren kennen
- Een verblijf in Italië verhoogde het aanzien van een kunstenaar

1

1

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

**Maximumscore 2**

- 4  twee van de volgende:
- door middel van het bestuderen van afbeeldingen op prenten of in voorbeeldboeken
  - door middel van het raadplegen van (gipsen) kopieën van antieke en/of originele beelden in noordelijke collecties
  - door middel van het bekijken van schilderijen en/of tekeningen van kunstenaars die in Italië hadden gewerkt

per juist antwoord

1

**Maximumscore 1**

- 5  Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:  
Hij tekende zo gedetailleerd mogelijk om alles nauwkeurig vast te leggen,  
of  
wat hij aantrof tekende hij zo 'volledig' mogelijk om het te kunnen gebruiken als bron voor later werk.

**Maximumscore 3**

- 6  Rubens wilde dat zijn weergave 'een levende mens' zou benaderen en niet die van een stenen beeld; je zou kunnen denken dat hij naar levend model getekend heeft  
twee van de volgende aspecten:
- de levendigheid van de figuren
  - de natuurlijke val van het haar
  - de veranderde houding van het hoofd in de linkerfiguur

per juist aspect

1

2

**Maximumscore 3**

- 7  Het beeld vertoonde kenmerken die voor de Renaissance-kunstenaar als voorbeeld konden dienen,  
of  
het beeld vertoonde nog genoeg kenmerken die voor de Renaissance-kunstenaar bij uitstek interessant waren  
twee van de volgende aspecten:
- het natuurgetrouwe karakter
  - de perfecte anatomie
  - de geïdealiseerde schoonheid
  - de indrukwekkende fysieke kracht

per juist aspect

1

2

**Maximumscore 2**

- 8  twee van de volgende:
- het was leerzaam een antwoord te vinden op de vraag hoe het beeld er in zijn oorspronkelijke (fysieke) vorm uitgezien zou kunnen hebben
  - het was uitdagend omdat kunstenaars zich daardoor met antieke beeldhouwers konden meten
  - het was interessant omdat daardoor de betekenis of de voorstelling van het beeld zou kunnen worden gedeut

per juist antwoord

1

Antwoorden	Deel-scores
<p><b>Maximumscore 2</b></p> <p>9 <input type="checkbox"/> Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Incomplete beelden uit de oudheid zijn voor Rodin bij uitstek interessant als <i>vorm</i>. Hij constateerde dat beeldhouwwerk zonder verhalende functie minstens of net zoveel zeggingskracht kan hebben als een compleet beeld. of: Hij vond dat de zelfstandige vorm van een beeld net zoveel zeggingskracht kan hebben als de voorstelling.</p> <p>Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven</p>	<p><u>1</u></p>

## Gobelins

<p><b>Maximumscore 3</b></p> <p>10 <input type="checkbox"/> drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de verschillende ambachten werden voortaan in één bedrijf samengebracht</li> <li>• er werd een verflaboratorium opgericht</li> <li>• de verschillende ambachten werden onderling op elkaar afgestemd ten behoeve van gezamenlijke projecten</li> <li>• er werd een vast aantal (zestig) leerlingen opgeleid</li> <li>• de rechten van werknemers en leerlingen werden vastgelegd</li> <li>• de lengte en de aard van de opleiding (tot meester) werden vastgelegd</li> <li>• arbeiders en hun gezinnen werden in de directe omgeving van de Manufacture gehuisvest</li> <li>• tarieven (van de tapijten) werden vooraf overeengekomen, of: er was sprake van aangenomen werk</li> <li>• de materialen werden door de koning aan de Manufacture beschikbaar gesteld</li> <li>• de algehele leiding van de Manufacture was in handen van één persoon, Charles Le Brun</li> </ul> <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p><b>Maximumscore 3</b></p> <p>11 <input type="checkbox"/> vier van de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de koning staat centraal in de groep hovelingen links</li> <li>• hij staat op een verhoging</li> <li>• hij is de enige persoon (in het groepje hovelingen) die niet wordt overlapt</li> <li>• blikken van een aantal van de omringende personen (hovelingen en ambachtslieden) zijn op de koning gericht</li> <li>• aan de staf en het gebaar van zijn hand</li> <li>• zijn statige houding (en die van de andere hovelingen) contrasteert met die van de overige figuren op het tapijt</li> <li>• de kleur van zijn kleding valt meer op dan die van de groep hovelingen</li> <li>• hij draagt een opvallende hoed</li> </ul> <p>Indien drie aspecten juist</p> <p>Indien twee aspecten juist</p> <p>Indien minder dan twee aspecten juist</p>	<p><u>2</u></p> <p><u>1</u></p> <p><u>0</u></p>
<p><b>Maximumscore 2</b></p> <p>12 <input type="checkbox"/> De koning bepaalt zelf de kwaliteit van de kunsten: de kunstenaars/ambachtslieden zijn druk in de weer de koning hun producten te tonen. Deze moeten voldoen aan zijn smaak en aan zijn eisen</p> <p>De kunsten dienden ter verheerlijking van hemzelf en zijn hof: de aangedragen producten zijn vooral meubelen en siervoorwerpen voor de aankleding van zijn paleizen (Versailles)</p>	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>

Antwoorden	Deel-scores
<b>Maximumscore 1</b>	
13 <input type="checkbox"/> Het antwoord dient de volgende strekking te hebben: Bij het voeren van een absolutistisch bewind past een kunst met heldere voorschriften en strenge regels die de opdrachten van de koning structureren, of: controle op de kunsten is mogelijk indien er sprake is van strikte regels en heldere afspraken.	
<b>Maximumscore 3</b>	
14 <input type="checkbox"/> drie van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Le Brun maakte de ontwerpen grotendeels zelf</li> <li>• het op ware grootte schilderen van de kartons werd gedaan door schilders die hun eigen specialiteit hadden, bijvoorbeeld: architectuur, ornamenten, landschappen</li> <li>• er was streng toezicht op de aard van de werkzaamheden</li> <li>• de toe te passen materialen werden vooraf verschaft</li> <li>• de te gebruiken kleuren werden voorgeschreven</li> </ul> <p>per juiste maatregel</p>	<u>1</u>
<b>Maximumscore 2</b>	
15 <input type="checkbox"/> De antwoorden dienen de volgende strekking te hebben: Het maken van kunst is weliswaar het imiteren van de natuur maar dit dient volgens de wetten van de rede, met regels voor proportie, perspectief en compositie te geschieden (en niet intuïtief) De kunstenaar dient zich te concentreren op het aspect vorm en veel minder op het aspect kleur	<u>1</u> <u>1</u>
<b>Maximumscore 3</b>	
16 <input type="checkbox"/> Allereerst dienden studenten werken van oude meesters na te tekenen (of na te schilderen) Vervolgens werkten zij naar kopieën van antieke (gipsen) beelden Pas daarna mochten zij naar de aanschouwing/naar levend model werken	<u>1</u> <u>1</u> <u>1</u>
<b>Maximumscore 3</b>	
17 <input type="checkbox"/> Werken van meesters uit de antieke oudheid Rafaël (en zijn volgelingen) Poussin (de Franse classicistische schilder)	<u>1</u> <u>1</u> <u>1</u>
<b>Maximumscore 2</b>	
18 <input type="checkbox"/> twee van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> <li>• deze kunstenaars waren capabel voor het werk dat hen werd opgedragen, maar zij waren meestal niet tot méér in staat</li> <li>• de opleiding gaf studenten weinig vrijheid, of: zij hadden (ook na de academie) vaak moeite te breken met de regels die hen waren ingeprent</li> <li>• de opleiding leverde bijna nooit 'persoonlijke' kunst op</li> </ul> <p>per juist antwoord</p>	<u>1</u>
<b>Bouwloods en Bauhaus</b>	
<b>Maximumscore 2</b>	
19 <input type="checkbox"/> Een bouwloods was een ('vrije') werkplaats waarin ambachtslieden voor bepaalde tijd werkzaamheden konden verrichten (en waarin zij naar hun prestaties werden betaald). Als zij hun activiteiten hadden voltooid konden ze de loods weer verlaten als 'vrij man' De bouwloods viel niet onder de gildenregelingen, maar kende een eigen hiërarchie (bouwmeester, meester, gezel) en eigen werkbepalingen	<u>1</u> <u>1</u>

Antwoorden	Deel- scores
<b>Maximumscore 3</b>	
<p>20 <input type="checkbox"/> Op de miniatuur is te zien dat de beeldhouwer tussen de 'gewone' steenhouwers is afgebeeld</p> <p>Er is nauwelijks of geen verschil in de sociale positie van een beeldhouwer en die van andere steenhouwers of ambachtslieden</p> <p>Zijn werk is, net zoals dat van de anderen, niet individueel gericht en doorgaans niet gesigineerd: alle werken staan in dienst van één gemeenschappelijke doel: het bouwen van een kathedraal (en bijdragen aan Gods bedoelingen met de wereld)</p>	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
<b>Maximumscore 2</b>	
<p>21 <input type="checkbox"/> twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• het Bauhaus zou, net zoals in de middeleeuwse bouwloods, de scheiding tussen kunstenaars en ambachtslieden ongedaan moeten maken/de eenheid tussen kunst en ambacht herstellen, of: het Bauhaus zou een brede scholing moeten aanbieden, zowel tot kunstenaar als tot ambachtsman</li> <li>• het instituut moest, net zoals de middeleeuwse bouwloods, een werkplaats worden van meesters en leerlingen/gezellen</li> <li>• 'bouwen' moest er de verbindende factor tussen de kunsten vormen, of: bouwkunst werd gezien als hoogste vorm van de kunsten</li> <li>• kunst moest tot stand komen door middel van teamwork, of: het maken van kunst diende (weer) een collectieve activiteit te worden</li> </ul>	<p><u>1</u></p>
per juist antwoord	
<b>Maximumscore 3</b>	
<p>22 <input type="checkbox"/> drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de studenten te stimuleren de eigen creativiteit te ontwikkelen</li> <li>• hen te ontdoen van vooroordelen</li> <li>• hen los te weken van conventionele kennis en tradities</li> <li>• hen vertrouwd te maken met (de theorie en praktijk van) de werkplaats</li> </ul>	<p><u>1</u></p>
per juist antwoord	
<b>Maximumscore 2</b>	
<p>23 <input type="checkbox"/> In de bestaande kunstopleidingen stonden het handhaven van (kunsthistorische) tradities en het doorgeven van (vaste) regels centraal; de vrijheid voor de student was beperkt: hij volgde de voorbeelden na</p> <p>Aan het Bauhaus kreeg de student de gelegenheid onderzoek te doen (naar de beeldende middelen en de functionele eisen) en zodoende te komen tot het bepalen van zijn eigen uitgangspunten; de student had in het ontwerpen een grote vrijheid</p>	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
<b>Maximumscore 3</b>	
<p>24 <input type="checkbox"/> drie van de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de stoel is vanuit een onderzoek naar 'zitten' ontworpen, of: lijkt een studie naar elementaire eisen van een zitmeubel</li> <li>• de stoel lijkt een 'constructie in de ruimte', of: is ontworpen op basis van een structuur van horizontalen en verticalen</li> <li>• de stoel heeft een sobere vorm, of: ontbreken van decoratie</li> <li>• toepassing van (relatief) goedkoop hout</li> </ul>	<p><u>1</u></p>
per juist kenmerk	

Antwoorden	Deel-scores
<b>Maximumscore 3</b>	
25 <input type="checkbox"/> De stoel uit 1923 met de hand vervaardigd, sluit aan bij de vroege opvattingen in Weimar: natuurgericht en/of een ambachtelijke uitvoering	<u>1</u>
In Dessau richt het Bauhaus zich meer op de mogelijkheden die de industrie voor de productie van voorwerpen biedt. De stoel uit 1926 illustreert een eerste aanzet hiertoe	<u>1</u>
De stoel uit 1927 is een meer uitgebalanceerd/bruikbaarder prototype voor industriële productie (en is verchromd)	<u>1</u>
<b>Maximumscore 2</b>	
26 <input type="checkbox"/> twee van de volgende:	
• het Bauhaus streefde naar een fabrieksmatige productie, of: het Bauhaus streefde ernaar produkten te maken/ontwerpen die voor iedereen bereikbaar zouden zijn	
• het Bauhaus zocht naar een algemeen aanvaardbare/tijdloze esthetiek, of: het Bauhaus was meer gericht op functie dan op stijl of mode	
• het Bauhaus streefde naar een meer 'zakelijke' opvatting van vormgeving waardoor het mogelijk werd bij de inrichting van huizen vrije(re) combinaties te maken	
per juist antwoord	<u>1</u>
<b>Maximumscore 2</b>	
27 <input type="checkbox"/> twee van de volgende aspecten:	
• aan de louter functionele vorm voegt hij decoraties toe, of: de functionaliteit is (door de ingrepen) verminderd, of: aan de 'rationele' stoel voegt hij irrationele aspecten toe	
• aan de sobere, minimale vorm voegt hij uitbundige vormen toe, of: aan de geometrische vorm voegt hij organische vormen toe	
• het terughoudend kleurgebruik is vervangen door felle kleuren (waardoor de vorm en/of het materiaal wordt verdoezeld)	
per juist aspect	<u>1</u>
<b>Maximumscore 1</b>	
28 <input type="checkbox"/> één van de volgende:	
• Mendini is van mening dat citaat en/of hergebruik kunnen leiden tot originele/nieuwe kunstobjecten	
• Mendini laat door 're-design' zien dat het geciteerde werk gemeengoed is geworden	
<b>Maximumscore 2</b>	
29 <input type="checkbox"/> Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:	
De jaren twintig werden gekenmerkt door optimistische gevoelens ten aanzien van industrialisatie en rationaliteit. Er ontstond (door de bevolkingstoename en de verbetering van de levensstandaard) grote behoefte aan producten. Door de industrialisatie werd het mogelijk deze machinaal en in grote oplage te vervaardigen.	
Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven	<u>1</u>
<b>Maximumscore 2</b>	
30 <input type="checkbox"/> Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:	
In de jaren tachtig was de tijd van de grote ideologieën voorbij: de democratisering en de massaproductie waren doorgevoerd en er ontstond een steeds grotere behoefte aan individualisering. Kunstenaars en kopers lieten zich niet langer 'goede smaak' of standaardproducten voorschrijven. Vormgeving was voor de kunstenaar een 'persoonlijk' middel geworden en voor de koper een middel om zich van anderen te onderscheiden.	
Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven	<u>1</u>



**Corneille****Maximumscore 3**

- 31  drie van de volgende aspecten:
- toepassing van geschematiseerde/primitieve/kinderlijke vormen
  - grove hanteringswijze, of: rauwe schildertechniek, of: spontane, enigszins ongecontroleerde hanteringswijze
  - geringe diepte, of: weinig plasticiteit
  - overallcompositie
  - toepassing van (donkere) contouren, of: contourlijnen
  - voorstelling is opgebouwd uit zowel geschilderde als getekende vormen, of: schilderen en tekenen zijn één

per juist aspect

1

**Maximumscore 2**

- 32  Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:  
In de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog heerste het idee dat de mens niet te veel door regels en beperkingen belemmerd moest worden. Zo zou het leven weer op een natuurlijke of creatieve manier kunnen worden geleid (en zou er een gelukkige maatschappij ontstaan). Cobra gaf dit optimisme vorm door zo spontaan mogelijk te schilderen (vanuit het hart en niet vanuit het aangeleerde).

Indien een relevant deel van het antwoord is gegeven

1

**Maximumscore 3**

- 33  twee van de volgende voorbeelden:
- beeldend werk van primitieve volkeren en 'naïeven', of: volkskunst
  - beeldend werk van kinderen
  - beeldend werk van psychiatrische patiënten

per juist voorbeeld

1

Wat hen inspireerde was de expressiviteit, niet gehinderd door esthetische regels, of: het ongedwongen karakter ervan, of: deze beelden kenmerkten zich door een rijkdom aan vormen en kleuren (en lijnpatronen en vlakindelingen)

1

**Maximumscore 2**

- 34  twee van de volgende argumenten:
- Boven- en onderzijde van de opdruk sluiten niet op elkaar aan, of: er ontstaat een naad.
  - De clip valt over de afbeelding heen.
  - De dop kan op verschillende manieren op de houder worden geplaatst, daardoor ontstaat er een verschuiving in de oorspronkelijke compositie, of: de oorspronkelijke voorstelling wordt in tweeën gedeeld.

per juist argument

1

**Maximumscore 2**

- 35  twee van de volgende:
- ze wil haar klantenkring uitbreiden: ze spreekt een nieuwe doelgroep aan, die graag in het bezit wil komen van een (reproductie van een) 'kunstwerk'
  - ze wil het zakelijke imago terugdringen door gebruik te maken van de naamsbekendheid van de kunstenaar
  - ze zet zichzelf op een hoger plan: dat van de kunsten of dat van mecenas

per juist antwoord

1

**Maximumscore 3**

- 36  drie van de volgende argumenten:
- de pen is op de voorgrond van de folder geplaatst, of: de pen is het enige object in deze folder dat niet wordt overlapt
  - de pen heeft ten opzichte van kunstenaar en zeefdruk een groot formaat
  - de signatuur van Corneille lijkt vooral bij de pen te horen
  - het grote formaat van de tekst en de plaats daarvan: bovenaan de folder

per juist argument

1

**Maximumscore 2**

- 37  twee van de volgende:
- er is gauw sprake van een zekere onvrijheid of censuur: het bedrijf formuleert de opdracht en de mogelijkheid is aanwezig dat de uitwerking moet voldoen aan criteria die niets met kunst te maken hebben
  - zijn werk loopt het gevaar gereduceerd te worden tot consumptieartikel
  - hij loopt het risico in diskrediet te geraken omdat hij geassocieerd wordt met commercie (en dat kan de authenticiteit van zijn oeuvre twijfelachtig maken)

per juist antwoord

1

**Met dank aan**

Afbeelding 2: Prentenkabinet van de Rijksuniversiteit Leiden, Leiden  
Afbeelding 3, 4 en 5 en figuur 1 en 2: Koninklijke Bibliotheek, 's Gravenhage  
Afbeelding 10 en 11: Bauhaus-Archiv Berlin, Berlijn  
Afbeelding 14 en 15: ABN/AMRO Bank, Venray

**Copyrights**

Afbeelding 14 en 15: Fred van den Brink, fotograaf, Arnhem

**Einde**